



Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Закарпатський музей народної архітектури та побуту
Мукачівський історичний музей «Замок Паланок»
Український інститут національної пам'яті
Закарпатська академія мистецтв Львівський національний
університет імені Івана Франка
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Відокремлений структурний підрозділ ЗВО «Відкритий міжнародний
університет розвитку людини «Україна» Дубенська філія

СУЧАСНІ ПРАКТИКИ МУЗЕЙНОЇ, АРХІВНОЇ ТА БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ

**Збірник тез доповідей
I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-
конференції**

6 лютого 2026 року



м. Мукачево





Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Закарпатський музей народної архітектури та побуту
Мукачівський історичний музей «Замок Паланок»
Український інститут національної пам'яті
Закарпатська академія мистецтв Львівський національний
університет імені Івана Франка
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Відокремлений структурний підрозділ ЗВО «Відкритий міжнародний
університет розвитку людини «Україна» Дубенська філія

СУЧАСНІ ПРАКТИКИ МУЗЕЙНОЇ, АРХІВНОЇ ТА БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ

**Збірник тез доповідей
I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

6 лютого 2026 року

Мукачево – 2026

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол № 2 від 25 березня 2026 р.)*

Редакційна колегія:

Туріс І. Ю. – кандидатка філологічних наук, доцентка, проректорка з науково-педагогічної роботи Мукачівського державного університету;

Коробка Ю. В. – кандидатка історичних наук, доцентка, в.о. завідувачка кафедри готельно-ресторанної та музейної справи Мукачівського державного університету;

Романишин Ю. Л. – докторка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри документознавства та інформаційної діяльності Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу;

Постельжук О. М. – кандидатка наук із соціальних комунікацій, доцентка, завідувачка кафедри інформаційних та комп'ютерних технологій відокремленого структурного підрозділу ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Дубенська філія;

Мовчан К. М. – директорка наукової бібліотеки, старша викладачка кафедри готельно-ресторанної та музейної справи Мукачівського державного університету;

Моргун А. В. – кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри готельно-ресторанної та музейної справи Мукачівського державного університету.

Тези доповідей представлені в авторській редакції. Відповідальність за якість публікацій, достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори.

C59

Сучасні практики музейної, архівної та бібліотечної справи: збірник тез доповідей I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 6 лютого 2026 року. Мукачево: РВВ МДУ, 2026. 140 с.

Збірник містить тези доповідей I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Сучасні практики музейної, архівної та бібліотечної справи», які висвітлюють актуальні проблеми збереження, комплектування, обліку та популяризації культурної спадщини в умовах воєнних викликів і цифрової трансформації.

Видання призначене для науковців, викладачів, здобувачів освіти, працівників музеїв, архівів, бібліотекарів та інших практичних фахівців.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	10
Ксенія АЛМАШІЙ <i>ІНТЕГРАЦІЯ ЗАСОБІВ ДИТЯЧОГО ФОЛЬКЛОРУ В СИСТЕМУ ФОНЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ПАРАДИГМИ</i>	12
Тарас БАТЕНКО <i>ДОСЛІДЖЕННЯ КАМІННИХ ЧАВУННИХ ПЛИТ КОРОЛІВСТВА ФРАНЦІЯ (КІНЕЦЬ XV – ПОЧАТОК XVI ст.) ЯК УНІКАЛЬНОГО АРТЕФАКТУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ</i>	13
Наталія БЕМ <i>ЗУСИЛЛЯ УКРАЇНИ ПО ЗАХИСТУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ</i>	16
Оксана БОНДАРЕЦЬ <i>МУЗЕЙ ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ (КАФЕДРИ КУЛЬТУРОЛОГІЇ НАУКМА) ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ДОСЛІДНИЦЬКИХ СПОСОБІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	20
Лариса ВИСОЦЬКА <i>ПРОСВІТНИЦЬКІ ВИСТАВКОВІ ПРОЄКТИ В КАРТИННІЙ ГАЛЕРЕЇ КАМ'ЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИКО- КУЛЬТУРНОГО ЗАПОВІДНИКА (З ДОСВІДУ РОБОТИ 2023–2025 р.)</i>	24
Аліса ВИШНЕВСЬКА <i>КОЗАЦЬКІ ПІСНІ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ ЯК КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА СХОДУ УКРАЇНИ</i>	28

Владислав ВЛАСЕНКО	30
БІБЛІОТЕКА ЯК СУЧАСНИЙ ХАБ: МЕНЕДЖМЕНТ, ІННОВАЦІЇ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ	
Віталія ГАРАПКО	32
ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ДИСКУРСУ: ТЕОРЕТИКО-ПРАГМАТИЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	
Мар`яна ГАРАПКО	34
СТИЛІСТИКА ДІЛОВОГО МОВЛЕННЯ ЯК СИМБІОЗ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ.	
Анна ГМИРЯ	37
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ «ЖИВОЇ ІСТОРІЇ» У СУЧАСНІЙ МУЗЕЙНІЙ ПРАКТИЦІ (НА ПРИКЛАДІ ФЕСТИВАЛЮ «НА ФЕСТИНИ ДО КИЄВА. СМАЧНА ІСТОРІЯ КРІЗЬ ВІКИ»)	
Оксана ГОЛОВЧУК, Олександра-Ельвіра ГУСАК	39
ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ, РЕЛОКАЦІЇ ТА РУЙНУВАННЯ НАУКОВИХ ТА КУЛЬТУРНИХ ІНСТИТУЦІЙ	
Валерія ГОЛОДЮК	43
МУЗЕЙ ЯК СУЧАСНИЙ КОМУНІКАЦІЙНИЙ ХАБ	
Аліна ГУБСЬКА	46
ФОТОДОКУМЕНТИ ЦЕНТРАЛЬНОГО ДЕРЖАВНОГО АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ТА ЕЛЕКТРОННОГО АРХІВУ УКРАЇНИ ЯК ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ ВІЗУАЛЬНОГО ОБРАЗУ ШКІЛЬНИЦТВА ПОДІЛЛЯ У ПОВОЄННІ РОКИ (1945–1953 рр.)	
Оксана ЖЕРЕБАК	50
МУЗЕЙНИЙ ФОНД ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОГО НАДБАННЯ	

Олександра КАЛІЙ	52
<i>ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ</i>	
Маргарита КАЧУР	54
<i>МУЗЕЄФІКАЦІЯ ПАМ'ЯТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «КАМ'ЯНСЬКА СІЧ»</i>	
Наталія КЕРТИС, Анна БУРЯС	58
<i>ТРАНСФОРМАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ПРОСВІТНИЦТВА</i>	
Василь КОЧАН	60
<i>КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ. МУКАЧІВСЬКИЙ ЗАМОК «ПАЛАНОК»</i>	
Дмитро КОКОТІХІН	62
<i>ЕКСПОНАТИ КРАЄЗНАВЧИХ МУЗЕЇВ ПОЛТАВЩИНИ ЯК ДЖЕРЕЛО ВИВЧЕННЯ ПОВСЯКДЕННЯ ГІМНАЗІЙ</i>	
Юлія КОРОБКА, Вадим КОРОБКА	66
<i>МУЗЕЙ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ «ВІЙНА ВПРИТУЛ»: ЦИФРОВІ СВІДЧЕННЯ</i>	
В'ячеслав КУДЛАЙ	69
<i>НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «СТАРТАПИ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ» ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ВІЗ БІБЛІОТЕЧНА, ІНФОРМАЦІЙНА ТА АРХІВНА СПРАВА</i>	
Тетяна КУРЧЕНКО	72
<i>ДОКУМЕНТИ ПОЛЬСЬКИХ ГРОМАД В ПРОЄКТАХ ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ</i>	

15. Учні середньої школи № 3 м. Тульчин Вінницької області збирають метеликів для колекції: фотодокумент. 18 червня 1948 р. Од. обл. 0-23545.

УДК 069(477)(043.2)

Оксана ЖЕРЕБАК
м. Мукачєво

МУЗЕЙНИЙ ФОНД ЯК СКЛADOVA НАЦІОНАЛЬНОГО НАДБАння

Музейний фонд України є важливою складовою національного культурного надбання, що акумулює матеріальні свідчення історичного, художнього та духовного розвитку суспільства. Збереження музейних предметів, їх належний науковий облік і реставрація забезпечують не лише фізичне існування культурних цінностей, а й виконують функцію збереження історичної пам'яті та національної ідентичності [1].

Науково обґрунтований облік музейних фондів є фундаментом системи охорони культурної спадщини. Він передбачає ідентифікацію музейних предметів, фіксацію їх походження, правового статусу, стану збереженості та умов зберігання. Відповідно до Закону України «Про музеї та музейну справу», саме облік є основним механізмом державного контролю за збереженням музейних предметів та запобіганням їх незаконному переміщенню або втраті [1].

Особливе значення у структурі збереження музейного фонду має реставрація як комплекс науково обґрунтованих заходів, спрямованих на стабілізацію фізичного стану музейних предметів і продовження терміну їх існування. Сучасні реставраційні практики ґрунтуються на принципах мінімального втручання, збереження автентичності та документування всіх етапів реставраційного процесу [2]. Важливою умовою ефективної реставрації є тісна взаємодія фондкових працівників і реставраторів, що дозволяє враховувати історичний контекст і специфіку кожного об'єкта.

В умовах воєнних викликів проблематика збереження, обліку та реставрації культурних цінностей набула особливої актуальності. Руйнування музейної інфраструктури, ризики втрати фондів, необхідність евакуації та релокації музейних колекцій вимагають оперативних управлінських рішень і чіткої облікової документації. Як зазначає С. Кот, відсутність належного обліку в

критичних умовах призводить до безповоротної втрати культурних цінностей та ускладнює процес їх подальшого повернення і реституції [3, с. 221–222].

Важливим інструментом збереження музейних фондів у сучасних умовах є цифровізація. Створення електронних облікових систем, цифрових інвентарних карток та фотофіксації музейних предметів підвищує рівень контролю за їх збереженістю та полегшує процеси наукового аналізу й реставраційного планування [4]. Цифрові копії також виконують функцію страхового фонду у разі фізичного пошкодження або втрати оригіналів.

Підсумовуючи, зазначимо, що організація та облік музейних фондів є не просто технічною вимогою, а стратегічною основою збереження національної пам'яті. На нашу думку, сучасна система обліку має трансформуватися з пасивного засобу фіксації у дієвий інструмент захисту культурної спадщини. В умовах воєнних викликів та ризиків фізичного знищення колекцій, саме чітка наукова ідентифікація та наявність розгорнутої облікової документації стають юридичною гарантією права народу на свою історію.

Ми переконані, що майбутнє музейної справи полягає у синергії традиційних методів фондової роботи та цифрових інновацій. Впровадження електронних систем обліку та створення страхового фонду цифрових копій є необхідним кроком для забезпечення «інформаційної витривалості» пам'яток. Таким чином, лише комплексний підхід, що поєднує безперервність наукового обліку, фахову реставрацію та цифровізацію, дозволить ефективно протистояти сучасним загрозам і зберегти музейний фонд як безцінну складову національного надбання України.

Список використаних джерел

1. Про музеї та музейну справу: Закон України від 29.06.1995 № 249/95-ВР.
2. Кот С. І. Музейний фонд України: облік і збереження культурних цінностей. Київ, 2018.
3. Кот С. Повернення і реституція культурних цінностей у політичному та культурному житті України (XX – поч. XXI ст.). *Український історичний журнал*. 2020. № 6. С. 220–224.
4. Бойко О. В. Цифровізація музейних фондів як інструмент їх збереження. *Культура України*. 2021. № 74. С. 112–118.



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>